

NEJDŮLEŽITĚJŠÍ ZMĚNY
V NOVELE ŽIVNOSTENSKÉHO ZÁKONA Č. 130/2008 SB.,
ÚČINNÉ OD 1.7.2008

Použité zkratky:

ŽÚ – živnostenský úřad

ŽZ – živnostenský zákon

OZ – odpovědný zástupce

ŽR – živnostenský rejstřík

CP – CzechPoint (kontaktní místo, kde lze učinit podání)

Nejdůležitější změny týkající se většiny podnikatelů jsou v textu potřeny.

§ 3 – není živností

- pronájem nemovitostí, bytů a nebytových prostor není živností, zrušen tak § 4 týkající se činností spojených s pronájem nemovitostí.

§ 6 - bezúhonnost

- nová definice bezúhonnosti, vypouští se nedbalostní trestné činy, vztahuje se na podnikání jako takové, tj. i na podnikání podle zvláštních předpisů, tedy nejen na podnikání dle živnostenského zákona,

- do odst. 3 se přesouvá § 72 týkající se vyžadování výpisu z rejstříku trestů, v § 46 není nově rejstřík trestů uveden jako doklad, který by musel podnikatel předkládat, ŽÚ si jej zajistí sám.

§ 7 - zvláštní podmínky provozování živnosti

- odst. 4 – nová definice praxe,

- odst. 5 - pro snazší orientaci podnikatelů jsou požadavky na odbornou kvalifikaci získanou v EU přímo v ŽZ, nikoliv odkazem na zákon č. 18/2004 Sb., o uznávání odborné kvalifikace.

§ 7a – provozování živnosti průmyslovým způsobem

- zrušeno provozování živnosti průmyslovým způsobem, zrušení řešeno v přechodných ustanoveních ŽZ.

§ 8 – překážky provozování živnosti

- všechny překážky provozování živnosti jsou systémově zařazeny pod jedno ustanovení – přesun § 58 odst. 6 do § 8 odst. 7,

- problémy s absencí přechodných ustanovení insolvenčního zákona, doplnění a zpřesnění ustanovení by mělo být v této novele ŽZ.

§ 10 – živnostenské oprávnění

- průkazem zůstává do vydání výpisu stejnopis ohlášení s prokázaným doručením ŽÚ nebo pravomocným rozhodnutím o udělení koncese,

- živnostenské oprávnění se již nebude prokazovat živnostenským listem nebo koncesní listinou, ale výpisem ze živnostenského rejstříku.

§ 11 - odpovědný zástupce

- OZ může vykonávat funkci pro 4 podnikatele (dříve pouze pro 2 subjekty),

- upravuje se doba ukončení této funkce – pokud je podnikatel nečinný a oznámí ukončení činnosti až OZ, pak ukončení výkonu funkce je dáno dnem doručení oznámení ŽÚ (dříve bylo

až 30. dnem po doručení), nadále zůstává povinnost současně prokázat, že OZ o ukončení výkonu funkce předem písemně informoval podnikatele,

§ 17 – provozovny

- odstraňují se nejasnosti u mobilních provozoven a automatů, už se nehovoří o stánku, ale o mobilní provozovně; zahájení a ukončení činnosti prostřednictvím mobilní provozovny a automatu není třeba hlásit živnostenskému úřadu
- odst. 2 - definice mobilní provozovny – přemístitelná provozovna, která není umístěna na 1 místě po dobu delší než 3 měsíce,
- odst. 6 - oznámit provozovnu může podnikatel na každém ŽÚ a ten údaje zapíše do živnostenského rejstříku.

§ 19-27 - druhy živností vč. odborné způsobilosti

- většinou se rušila nebo omezovala praxe (např. u řemesel postačí výuční list v oboru bez doložení praxe, při ukončené rekvalifikaci absolvované u akreditovaného zařízení postačuje doklad o vykonání 1 roku praxe v oboru)

§ 31 – vypuštěny povinnosti podnikatele

- podnikatel už nemusí mít na provozovně průkaz ŽO,
- maximální doba přerušení provozování živnosti již není omezena na dobu 2 let, může být na dobu delší (pokud však neoznámí přerušení a více jak 4 roky nepodniká, tak mu může ŽÚ podle § 58 odst. 3 ŽZ oprávnění zrušit).

§ 33 – všeobecné ustanovení

- ruší se ustanovení o výkladu pojmů „maloobchod“ a „velkoobchod“

§ 47, 60 – výpis z živnostenského rejstříku, změny v ŽR

- výpis má charakter veřejné listiny,
- u živnostenského rejstříku se ruší veřejná a neveřejná část (pouze rodné číslo a pokuty zůstávají ukryty),

§ 60 odst. 4 – typy výpisů

Na požádání živnostenský úřad z rejstříku vydává v listinné nebo elektronické podobě

1. podnikateli výpis podle § 47 odst. 2 nebo 3 (*tzn. výpis pouze pro osoby, které se zápis týká, včetně rodného čísla a uložených pokut*),
2. úplný výpis, který obsahuje všechny údaje podle odstavce 2, s výjimkou údajů uvedených v odstavci 3 (*tzn. výpis bez pokut a rodného čísla*),
3. částečný výpis, který obsahuje údaje v požadovaném rozsahu, s výjimkou údajů uvedených v odstavci 3 (*tzn. výpis dle přání podnikatele, např. jen pro 1 živnost, bez uvedení rodného čísla a pokut*),
4. potvrzení o určitém zápisu, popřípadě potvrzení o tom, že v rejstříku určitý zápis není.

§ 49, 56 – oznámení změny

- podnikatel je povinen nadále ohlásit všechny změny, které jsou stanoveny pro ohlášení živnosti, nově však již není povinen ohlašovat o změny a doplnění již zapsané do obchodního rejstříku

§ 58 – zrušení živnostenského oprávnění

- k žádosti o zrušení živnostenského oprávnění a tím ukončení podnikatelské činnosti není třeba doložit souhlas správce daně (ukončení činnosti je však nutno finančnímu úřadu ohlásit)

§ 61 - přestupky

- nové ustanovení, které se vztahuje na fyzické osoby,
- detaily postupu jsou uvedeny v přestupkovém zákoně, příp. ve správním řádu.

§ 62 - správní delikty právnických a podnikajících fyzických osob

- pokuta se musí uložit vždy při jakémkoli zjištění správního deliktu, nezáleží na úvaze správního orgánu,
- správní uvážení se týká pouze výše pokuty.

§ 64 – společná ustanovení

- uvádí subjektivní lhůtu 1 roku (tzn. správní orgán musí zahájit řízení do 1 roku ode dne, kdy se o správním deliktu dozvěděl) a objektivní lhůtu 3 let (řízení lze zahájit do 3 let ode dne, kdy byl správní delikt spáchán), obě lhůty musí být vždy splněny.

§ 71 – místní příslušnost

- Místní příslušnost zůstává v původní podobě. Podnikatel však může učinit podání u kteréhokoliv obecního živnostenského úřadu, ale pokud úřad nebude mít k dispozici doklady ze spisu, musí je podnikatel sám dodat.

§72 – kontaktní místa veřejné správy

- CzechPoint je zprostředkovatel, způsob podání je stejný, jako když podnikatel ohlásí živnost poštou. Na CP po vyplnění a podepsání formuláře el. podpisem úředníka, odešle tento data do registru. Následně systém potvrdí odezvou přijetí a tímto okamžikem vzniká podnikateli oprávnění. Podnikatel nemusí mít elektronický podpis, proto za něj odeslání ohlášení podepíše úředník CP. CP také vybere od podnikatele doklady a správní poplatek a odešle je na příslušný úřad. Za tento úkon dostane CP správní poplatek 50 Kč.

Přílohy č. 1 – živnosti řemeslné

- v některých případech došlo ke sloučení původních 2 řemeslných živností do jedné řemeslné živnosti,
- v mnoha případech došlo k přesunu živností vázaných mezi řemeslné (např. montáž, opravy, revize, zkoušky elektrických, plynových, tlakových a zdvihacích zařízení)

Přílohy č. 2 – živnosti vázané

- došlo ke změnám v odborné způsobilosti pro vázané živnosti,
- některé koncesované živnosti byly přeznačeny do živností vázaných (např. oceňování majetku)

Přílohy č. 3 – živnosti koncesované

- došlo ke sloučení několika koncesovaných živností do jedné (např. silniční motorová doprava osobní, silniční motorová doprava nákladní, taxislužba nebo ostraha majetku a osob a služby soukromých detektivů)

Příloha č. 4 – živnost volná

- nově se zřizuje jedna živnost volná s předmětem podnikání „Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona“

- v této příloze jsou dále specifikovány obory činností, které náležejí do živnosti volné
- některé živnosti řemeslné byly zařazeny jako obor živnosti volné (např. polygrafická výroba, fotografické služby, výroba kosmetických prostředků)
- některé živnosti vázané byly zařazeny jako obor živnosti volné (např. provozování poštovních služeb, provozování cestovní agentury, průvodcovská činnost v oblasti cestovního ruchu, provozování tělovýchovných a sportovních zařízení, výroba a opravy měřidel)
- činnosti, které dříve nebyly živností se staly oborem živnosti volné (např. projektování pozemkových úprav)

Příloha č. 5 – seznam živností, jejichž výkon je podnikatel povinen zajistit pouze fyzickými osobami splňujícími předepsanou odbornost

- dříve tento seznam existoval jako samostatné nařízení vlády č. 209/2001 Sb., nyní je přílohou živnostenského zákona,
- povinnost vést evidenci a uchovávat kopie dokladů 3 roky od ukončení činnosti těmito osobami (zák.č. 256/1992 Sb., o ochraně osobních údajů v informačních systémech).

Vybraná přechodná ustanovení ke změně živnostenského zákona

- dosavadní živnostenská oprávnění zůstávají zachována. Právo provozovat živnost se prokazuje dosavadním průkazem živnostenského oprávnění (živnostenským listem, koncesní listinou) až do doby vydání prvního výpisu podnikateli. Výpis vydá živnostenský úřad na žádost nebo na základě oznámení první změny v údajích ohlášení živnosti.

- došlo-li tímto zákonem ke změně vázané živnosti na živnost řemeslnou, doklady, kterými byla prokázána odborná způsobilost pro živnost vázanou, se považují za doklady podle zákona č. 455/1991 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

- došlo-li tímto zákonem ke sloučení živností ohlašovacích, je podnikatel oprávněn ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona provozovat živnosti v rozsahu podle zákona č. 455/1991 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona. To neplatí při sloučení živností ohlašovacích vázaných, splňují-li osoby, které ke dni účinnosti tohoto zákona provozovaly živnosti uvedené ve větě první nebo pro ně byly ustanoveny odpovědnými zástupci, odbornou způsobilost požadovanou novou právní úpravou pouze pro provozování živnosti v částečném rozsahu. V tomto případě je podnikatel oprávněn k provozování vázané živnosti ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona v rozsahu oprávnění zákona č. 455/1991 Sb., ve znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

- došlo-li tímto zákonem ke sloučení živností koncesovaných, je podnikatel oprávněn ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona provozovat živnosti v rozsahu oprávnění podle zákona č. 455/1991 Sb., ve znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

- podnikatel, který je ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona oprávněn k provozování živnosti, která je podle tohoto zákona živností ohlašovací volnou, je ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona oprávněn k provozování živnosti ohlašovací volné v plném rozsahu.

- předměty podnikání ohlašovacích živností volných podle zákona č. 455/1991 Sb., ve znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona se stávají ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona obory činností živnosti volné v souladu s přílohou č. 4 k zákonu č. 455/1991 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona. Příslušný živnostenský úřad provede zápis do živnostenského rejstříku a vydá podnikateli výpis s obory činností podle přílohy č. 4

k zákonu č. 455/1991 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona při první ohlášené změně nebo na žádost podnikatele.

Oprávnění k projektování pozemkových úprav podle dosavadních právních předpisů zůstávají zachována. Podnikatel, který ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona provozoval uvedenou činnost a hodlá v jejím provozování pokračovat, je povinen tuto skutečnost oznámit do jednoho roku ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona písemně živnostenskému úřadu. Živnostenský úřad provede neprodleně zápis do živnostenského rejstříku a vydá podnikateli výpis. Marným uplynutím jednorocní lhůty právo provozovat tuto živnost zaniká.

Změna zákona o správních poplatcích, která souvisí se změnou živnostenského zákona

Úkon	Poplatek od 1.7.2008	Poplatek do 30.6.2008
a) Ohlášení živnosti při vstupu do živnostenského podnikání	1000 Kč (za ohlášení i více živností, tzn. za 1 podání)	1000 Kč za ohlášení 1 živnosti
b) Další ohlášení živnosti	500 Kč (za ohlášení i více živností, tzn. za 1 podání)	1000 Kč za ohlášení 1 živnosti
c) Přijetí žádosti o koncesi při vstupu do živnost. podnikání	1000 Kč (i za více žádostí o koncesi, tzn. za 1 podání)	2000 Kč za 1 vydání rozhodnutí včetně koncesní listiny
d) Přijetí další žádosti o koncesi	500 Kč	2000 Kč za 1 vydání rozhodnutí včetně koncesní listiny
e) Změna rozhodnutí o udělení koncese	500 Kč	1000 Kč
f) Vydání rozhodnutí o schválení odpovědného zástupce pro koncesovanou živnost	500 Kč	500 Kč
g) Vydání výpisu z živnostenského rejstříku po provedení oznámené změny	100 Kč (bez ohledu na počet živností)	Změna na 1 živnostenském listě nebo koncesní listině 100 Kč nebo 500 Kč dle druhu změny
h) Vydání úplného nebo částečného výpisu z živnostenského rejstříku na žádost za každou i započatou stránku	20 Kč	15 Kč
i) přijetí podání kontaktním místem veřejné správy podle § 72 ŽZ	50 Kč	zákon neumožňuje

Předmětem poplatku není

1. Vydání prvního výpisu ze živnostenského rejstříku po provedení zápisu podnikatele do živnostenského rejstříku.
2. Změna podmínek provozování podnikatelské činnosti provedená správním úřadem z vlastního podnětu.
3. Schválení odpovědného zástupce, je-li provedeno současně s rozhodnutím o udělení koncese.
4. Změna uvedená v písmenech e) a g), navazuje-li na změnu již provedenou v obchodním rejstříku.
5. Změna oboru činnosti v rámci živnosti volné.

Poznámky

1. Pokud bylo ohlášeno více živností současně nebo podáno současně více žádostí o koncesi, poplatek podle písmen a) až d) se vybírá jen jednou. Poplatek se vybere jen jednou rovněž, pokud je současně ohlášena živnost a podána žádost o koncesi.
2. Poplatek podle písmen e), f) a g) je splatný při oznámení změny. Nebude-li poplatek zaplacen, správní úřad úkon neprovede.
3. Je-li současně učiněno více úkonů podléhajících poplatku podle této položky, vybere správní úřad jen jeden poplatek ve výši odpovídající nejvyšší sazbě.
4. Bylo-li ohlášení nebo žádost o provedení správního úkonu zpoplatněné v této položce podáno prostřednictvím kontaktního místa veřejné správy, vybírá správní poplatek kontaktní místo veřejné správy. Správní poplatek stanovený v písmenech a) až h) je příjmem obce, jejímuž obecnímu živnostenskému úřadu bylo podání doručeno.

Zrušovací ustanovení

- zrušuje se nařízení vlády č. 140/2000 Sb., kterým se stanoví seznam oborů živností volných, včetně dalších předpisů, které měnily toto nařízení (468/2000 Sb., 492/2004 Sb.),
- zrušuje se nařízení vlády č. 209/2001 Sb., kterým se stanoví seznam živností, jejichž výkon je podnikatel povinen zajistit pouze fyzickými osobami splňujícími odbornou způsobilost stanovenou tímto nařízením (nově je tento seznam přílohou č. 5 živnostenského zákona).